С финес и професионализъм

Честият гост винаги е посрещан с очакване за новото, изненадващото, с което той ще заинтригува, ще обнови контактите със своите приятели. С това нетърпение, струва ми се, бяха приети от русенската публика двата концерта на Букурещката филхармония „Джордже Енеску" на 15 и 16 март, дирижирани от з. а. Мирча Басараб, на Международния фестивал „Мартенски музикални дни". И ако трябва само с няколко думи да оценим художествените резултати от концертите програми, бихме обобщили: спокойно, уверено, стилно кон тактуване с аудиторията и, разбира се, без неприятната вялост на инерцията от дълго годишното „познанство".

Трудно е да се определи кое от поднесените програми бе по-интересна като композиционно-стилистичен подбор, но това, което направи най-силно впечатление, бе включването на творби от българската и румънската класика — своеобразно преклонение пред най-големите имена в музикалната култура на двата народа. Няма да стрешим, анализирайки характерните изпълнителски особености, ако още в началото се обърнем към тези, които разкриват специфичния интерпретаторски маньер, присъщ за произведения, здраво опрени на традициите на фолклора. Сюитата за оркестър № 1 от Джордже Енеску бе едно от ярките постижения на Букурещката филхармония — напълно естествен резултат за състав, отлично познаващ професионалната композиторска школа на своята страна. Изключително труден бе „Прелюд" представил великолепно щрайха на оркестъра в интензивно звучащия наситен уннисон, постепенно разпадащ се вертикално при встъпването на дървените духови инструменти. „Менует" и „Интерлюдия" — с умишлено търсения минимален контраст между тях, и „Прелюдът" — с рапсодичната освободеност и нивелация на метроритмичната пулсация, остро контрастираха на графичната, подчертано ритмизирана оркестрова тъкан във финала. Неговата идейно-смислова наговареност, осъществена на базата на оним фоничната обобщеност, се оказа крайната фаза на едно при видно спокойно, уравновесено развитие-концепция, в която Басараб разкри ярък, дълбоко професионален музикантски усет.

Изпълнението на „Българска сюита" оп. 21 доказа съпричастността на гостите към творчеството на класика на българската национална композиторска школа Панчо Владигеров. От четирите части на сюитата най-убедителна като съдържателност, настроение, емоционалност и като близост до стила на нашия голям творец бе „Песен", изпълнена с импровизационна свобода и широко дихание, присъщи на българската бавна народна песен. Особен проблем за диригент и оркестър бе постигането на удължения трети дял при седемвременния размер на „Ръченица". Няма да стрешим, ако кажем, че това е проблем за всеки чужд солист или оркестър.

Двете фестивални вечери предложиха и творби от концертния жанр — Концерт за цигулка № 3 от Моцарт, изпълнен от н. а. Пои Войку, и Концерт за пиано и оркестър № 1 от Брамс, със солист з. а. Иван Дренников.

Бих нарекла цигуларя Пои Войку естет на инструмента. Неговите изяви неминуемо извикват удовлетворението и наслада от съприкосновението с голямото, непреходното изкуство, което разкрива онзи естествен, прост и възвишен стремеж към съвършенство, присъщи на духовно богатата личност, способна да нада ри всеки с частица от щедрата си натура. Румънската инструментална школа действително има своите ненадминати върхове, но когато слушах Войку — особено във втората част на Моцартовия концерт — неволно в съзнанието ми възникна далечна, но напълно оправдана аналогия с изпълнителското изкуство на друг голям румънски музикант — пианиста Дину Липати.

У Войку формата е единна, разгърната цялостно във времето. Детайлите, обаче — типично Моцартов щрих, закръгленост на музикалната фраза, характерни динамични контрасти и т. н. — също намират своето точно място в органичната архитектура на концертен цикъл. Това вече е израз на високата инструментална култура на изпълнителя.

Иван Дренников разкри музикантски натурел, отговарящ на естетическите принципи на музикална изразност при Брамс — пълтен, масивен, в някои дялове тънко нюансиран или „металей" клавирен звук, стабилна октавова техника. И най-индивидуалното в неговото изпълнение — изключително логичното изграждане на музикалната форма, базирано се на пенния усет за динамично експониране и разработване на тематичния материал.

В интерпретацията на Брамсовата Четвърта симфония пълноценното изживяване на всяко състояние и настроение очерта епичния размах на цялото, ненапрегнато движение, при което всяка оркестрова партия, дори всеки инструментален солист, трябваше да бъдат интонационно и стилистично безупречни. Развитието на първата част бе устремено към интензивността на драматична та разработка, втората част пряко кореспондираше с тежкото скерцо (единственото в симфониите на Брамс), а във финала на произведението — своеобразен фокус на драматургията на предшестващите части — всяка една от 32-те вариации постепенно изграждаше единно симфонично цяло.

Блестящо, красиво, поднесено с финес и вещо професионално познаване на стила от страна на диригента М. Басараб, бе изпълнението на Шубертовата Трета симфония. Все още близка до принципите на Виенската класика — Хайдн и Моцарт, творбата съшевремённо предвещава новата романтична епоха, започнала с „Незавърше на симфония" на Шуберт. Пе сенният тематизъм в първа част, жанрово-танцувалните моменти във втората, менуетът, напомнящ австрийски лендлер, се вляха като фойерверк във финала на произведението — светъл, оптимистичен, жизнерадостен в тълкуването на диригента и оркестъра.

Гостуването на Букурещката филхармония „Джордже Енеску" на XXI „Мартенски музикални дни" е нов стимул за поддържане и обновяване на високия тонус в двустранния контакт „изпълнител-публика". То ще активизира отношенията и за предстоящите срещи в рамките на този музикален форум — срещи, които надяваме се ще бъдат също така художествено пълноценни и незабравими.

Албена НАЙДЕНОВА